

Az FDSZ véleménye a felsőoktatási béremelésről

Előzmények

A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. XXXIII. törvény (továbbiakban Kjt.) 2016. január 1-én hatályba lépett módosítása következtében a felsőoktatási tanári munkakörök (mérnök-tanár, nyelvtanár, testnevelő tanár, kollégiumi nevelőtanár, mestertanár, művész-tanár) a Kjt. 2. sz. mellékletébe – a felsőoktatásban oktatói, kutatói, tanári munkakört betöltő közalkalmazottak besorolás szerinti alapilletményét meghatározó, az egyetemi tanári munkakör 1. fizetési fokozatának a költségvetési törvényben megállapított garantált illetménye alapján meghatározott bértáblába (továbbiakban oktatói bértábla) – kerültek át, ami az FDSZ több éves követelésének teljesítését jelenti.

A szakszervezetek kitartó követeléseinek eredményeként 2016. január 1-től a Kjt. bértábla három új (15-17.) fizetési fokozattal és ennek megfelelően magasabb szorzókkal (és pótszabadság napokkal) bővült.

Tekintettel arra, hogy a 2016-os költségvetési törvényt és benne az oktatói bértábla bázisát (2008 óta változatlanul 437 300 Ft) az Országgyűlés már korábban elfogadta, így jogtechnikailag a garantált illetmény emelését a Kormány a 395/2015. (XII.12) Kormányrendelettel biztosította oly módon, hogy 2016. január 1-től 2016. december 31-ig az érintett munkavállalóink az oktatói bértáblában szereplő garantált illetményük 115%-ára jogosultak.

A felsőoktatási államtitkárság 2016. január 7-én kelt levelében - a felsőoktatásban dolgozó nem oktató, nem kutató, nem tanár közalkalmazottak illetményrendezésére vonatkozóan – 2016. január 1-je és 2016. december 31-e közötti időszakra – 150 000 Ft-os illetményminimum bevezetését javasolta, azzal a megkötéssel, hogy az illetményminimum bevezetéséhez szükséges forrásokat az intézményeknek kell kigazdálkodniuk.

A béremelések végrehajtásáról

Az FDSZ felsőoktatási bérrendezésére vonatkozó követeléseinek csupán részleges és szerkezetében torzult megvalósulásának tartjuk a felsőoktatásban 2016-ban bevezetett bérintézkedéseket.

Információink szerint több felsőoktatási intézményben a kormányrendeletben az oktatói, tanári, tudományos kutatói munkakörben előírt illetmény-többletet nem alapilletményként kezelték, ezzel sok felesleges félreértést, indulatot okoztak („Miért csak 2016. december 31-ig kapom a béremelést?”), a különböző sorokon történő számfejtés felesleges plusz munkát, és az eltérő utalások további bonyodalmakat eredményeztek.

Az illetménytöbblet fedezetét a Kormány csak a garantált illetmény 115%-ának és a közalkalmazott (illetménypótlék és kereset-, illetve illetménykiegészítés nélkül számított) illetményének a különbözete erejéig biztosította. Így azon munkatársaink, akik illetménye munkáltatói döntés alapján – például kiemelkedő teljesítményük vagy munkaköri leírásukban meghatározottakon túl meghatározott feladat magas színvonalon történő ellátása okán – a fizetési fokozatuk garantált illetményénél magasabb volt, részben vagy egészben elesnek a 15%-os béremeléstől. Ez az intézkedés az érintettek értetlenségét és elégedetlenségét váltotta ki, különösen azért, mert figyelmen kívül hagyta a magasabb, átlagon fölüli teljesítmény elismerésének lehetőségét.

A tanárok átsorolása több okból is problémát jelentett:

- a tanári munkakört betöltőkre eddig a közalkalmazotti bértáblában a végzettségük és közalkalmazotti szolgálati idejük alapján 56 bértétel vonatkozott, az új oktatói bértábla azonban csak három besorolási lehetőséget biztosít,

- a tanárok új, oktatói bértábla szerinti fizetési fokozatba sorolása ellentmondásos és nem egységes a felsőoktatási intézményekben,
- a Kormányrendelet a tanári munkakörhöz kapcsolódó, korábbi Kjt. végrehajtási rendeletben rögzített munkaköri pótlékra vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezte,
- ennél is nagyobb problémát okozott, hogy az oktatói bértáblában a szorzókat mindössze 37-, 42- és 47%-ban állapította meg a Törvény.

Az intézményeinktől kapott visszajelzés szerint a magasan kvalifikált, idősebb tanáraink közül sokan egyáltalán nem részesültek illetményemelésben, sőt számos esetben a garantált fizetésük ténylegesen csökkent!

Az is csalódást okozott számukra, hogy a Kjt. bértábla fizetési fokozatainak bővítése és annak illetménynövelő hatása rájuk már nem vonatkozott.

A felsőoktatásban dolgozó nem oktató, nem kutató és nem tanár közalkalmazottak illetményrendezésére tett javaslat (határozott időre szóló 150 000 Ft-os illetményminimum bevezetése), melyet az intézmények különböző módon és különböző mértékben hajtották végre, mindenhol fokozta a bérfeszültséget. Nivelláló hatása elsöpörte a Kjt. bértábla amúgy is csekély ösztönző hatását. Méltatlan helyzetbe hozta a szakképzett, illetve a magas szakmai tapasztalattal rendelkező, és különösen a Kjt. bértábla szerint 150 000 Ft-nál magasabb garantált illetményt rögzítő fizetési osztályba és fokozatba sorolt munkatársainkat. Megoldatlan és ismét az intézmények saját forrásainak igénybevételét feltételező helyzet állt elő!

A források biztosítása több felsőoktatási intézményben rendkívüli problémákat okozott, a magasabb közalkalmazotti fizetési osztályokban lévő kollégák részére nem jelentett érdemi illetménynövekedést.

A béremelések végrehajtásáról szóló összefoglaló adatok az átsorolások és részmunkaidős alkalmazások miatt nagyon nehezen értelmezhetőek, a táblázat adatai átlagértékeket tartalmaznak, tehát azokból nem derül ki, hogy a médiában megígért felsőoktatási általános 15%-os illetményemelés a valóságban hány oktatót, tanárt, nem oktató közalkalmazott munkavállalót érintett.

Az Országos Közzolgálati Érdekegyeztető Tanács (OKÉT) 2016. április 18-i plenáris ülésén a Kormány képviselői arról tájékoztatták a szakszervezeti képviselőket, hogy a 2017-es költségvetés tervezetét a Kormány 2016. április 26-án benyújtja a Parlamentnek. Joggal merül fel a kérdés, hogy a jelenleg megvalósult illetményemelés jövő évi –, illetőleg a 2017-re beígért újabb 5% illetményemelés forrásait tekintve kapunk-e jogszabályi garanciát, azaz tükröződik-e a Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló törvényben rögzítendő egyetemi tanári 1. fizetési fokozat garantált illetményének meghatározásában?! További kérdés, hogy milyen stádiumban vannak az előkészületek az EMMI-ben a felsőoktatás finanszírozási helyzetének javítását illetően?!

Az FDSZ a rendelkezésére bocsátott részletes adatok áttanulmányozása után folytatja az EMMI-vel a tárgyalásokat a felsőoktatásban végrehajtandó érdemi béremelésről, következetesen és évek óta képviselt követeléseinek megvalósításáról.